

Koze narušavaju seosku idilu?

ORIH - U jutarnjim satima na Silvestrovo u Orihima se dogodio međususjedski incident, a razlog su bile koze koje su brstile bršljan sa stabala u tuđem dvorištu. Kako je navedeno u policijskom izvješću, 49-godišnja vlasnica dvorišta Nada Bulešić upozorila je vlasnika koza Maria Pausa (57) da potjera koze s njezinog imanja, na što je ovaj uzvratilo prijetnjama, a cijela situacija je kulminirala kad je Paus krenuo mačetom lupati po ulaznim vratima njezine kuće. Prema policijskoj evidenciji ovo nije prvi put da Pausove koze lutaju tuđim zemljištima - naime, u studenom i prosincu prošle godine policija je zaprimila dvije takve prijave, a zbog posljednjeg narušavanja javnog reda i mira, protiv Pausa slijedi optužni prijedlog.

No, ono što se dogodilo u malom i mirnom selu na Barbanštini 31. prosinca nije iznimka, jer posljednjih nekoliko godina novinske stupce često pune upravo priče o susjedskim svadama zbog koza, ovaca, krava i drugih životinja o kojima su sva ta, danas opustjela sela, nekada ovisila.

Mještani se žele baviti turizmom

Kad smo posjetili Orihe, mještani ovog sela pohitali su nam u susret i odmah započeli priču o "problematičnim" kozama.

- On te koze drži na tuđem zemljištu, to niti nije njegovo dvorište niti stala di ih drži, ima više od 50 koza, ide svaki dan po kampanjama i brajdama i te koze samo delaju štetu. Meni su jedan put bile u žitu i radi tega san zva policiju, ispričao nam je jedan od starijih mještana.

Mještani kažu da spomenuti Paus već dvije godine drži koze, da je

"oduvijek malo na svoju ruku", zbog čega je i prije no što se počeo baviti stočarstvom s njim u selu bilo problema. Navodno je znao bezrazložno galamiti po selu i prijetiti nekolicini susjeda, no ova prijetnja mačetom prvoj susjedi najozbiljnija je situacija koja se do sada dogodila. Nada Bulešić potvrdila nam je da koze slobodno lutaju po selu i okolici, bez nadzora, i same se vraćaju kući, zbog čega često došetaju i u njeno dvorište.

- Mario je taj dan išao s njima s mačetom i sjekao grane sa stabala u mom dvorištu da bi koze mogle jesti bršljan.

Izašla sam van da ga upozorim da to ne smije raditi na mojoj zemlji, i

on je rekao da više neće. Ušla sam u kuću misleći da je sve riješeno, ali je on odjednom s mačetom nasnuo na vrata od kuće, počeo lupati i vikati i zaprijetio nam je da nam je to ovaj put samo opomena. Mati mila, kako sam se uplašila, rekla nam je Bulešić.

Pokazala nam je prostor oko kuće na kojem su donedavno uzgajali povrće za osobne potrebe, ali su ga koze pobrstile pa su jednostavno digli ruke od toga. Dodala je da i njoj i drugim susjedima smeta i to što Paus skuplja razne stvari, poput stare odjeće, raznih posuda i odsječenih grana koje niže uza zid tuđeg dvorišta koje već godinama koristi.

Točno preko put niza starih istarskih kuća u kojima žive dvije obitelji Paus i obitelj Bulešić, renovira se najveće starinsko imanje u Orihima, ono obitelji Grgorović, koje će uskoro postati luksuzni agroturizam. Već sada većina se mještana orijentirala na iznajmljivanje apartmana i kuća, pa Orihi imaju oko 100 ležajeva. Leži li možda u tome problem s kozama Maria Pausa?

- Čujte, da on drži te koze pod kontrolom i da čisti za njima kako treba, ne bi nam smetalo, ali ovako po ljeti nam smrdi ispod prozora za poludit. Vidite da u selu više niti nema blaga kako nekad, ljudi se žele baviti turizmom, rekao nam je Grgorović.

Općina nema uredbe o držanju domaćih životinja

Ovom se razgovoru priključio još jedan susjed koji je na rubu suza rekao da su mu koze uništile 40 mladih maslina i brstile lišće s loza u vinogradu, zbog čega su se

Stado od 30-ak koza stvara pomutnju među mještanima Orihi

"Onaj tko se namjerava baviti seoskim turizmom mora shvatiti da to podrazumijeva suživot s domaćim životinjama."

Denis Kontošić, načelnik općine Barban

žalili i mjesnom odboru i policiji, no uzalud.

- Za njega nisu koze, jer on nije baš zdrav. Ki zna niti da li su to njegove koze ili ih samo drži za nekoga. On ih pušta ujutro van i one gredu svuda, i po selu i sve tu naokolo, po vrtovima, njivama, dvorištima, maslinicima, ma svuda, malo kad da ih drži pod kontrolom. Vajk je bilo problema s njim, ali ovo sad je već neizdrživo, kazao nam je naš sugovornik.

Dodaje da su o problemu s kozama upoznali i općinske vlasti, koje do danas nisu ništa poduzele. No, barbanski načelnik Denis Kontošić tvrdi da Općina nikad nije zaprimila službenu prijavu.

- S obzirom da tamo i živim, znam da je bilo nekakvih priča po selu i na sastanku mjesnog odbora, ali na kra-

Većina se mještana Oriha orijentirala na iznajmljivanje apartmana i kuća

Neobičan doček na kapiji pred Pausovom kućom

Mario Paus sa svojim stadom od 30-ak koza

Nada Bulešić potvrdila nam je da koze slobodno lutaju i često došetaju u njeno dvorište

za to. Upravo tako, primjerice, funkcionira farma boškarina u Orihima na koju do sada nije bilo nikakvih pričužbi, a turistima je zanimljiva atrakcija. Prema Kontošićevom mišljenju, onaj tko se namjerava baviti seoskim turizmom mora shvatiti da to podrazumijeva suživot s domaćim životinjama.

Tko ne voli životinje, ne voli ni ljude

Za našeg boravka u Orihi krajeva, mi kao Općina ne možemo ništa tu poduzeti. Ako ljudima nastaje šteta na poljoprivrednim nasadima, onda se o tome treba obavijestiti nadležne inspekcije i naplatiti tu štetu. Istina je da su se Orihi orijentirali na turizam, ali činjenica je da se radi o selu, a selo pak nosi svoje specifičnosti i privlači svoju klijentelu. Stvarati nešto drugo od sela, nekakvu umjetnu tvorevinu, bilo bi po meni pogrešno. Općina zato i nema nikakvih uredbi niti zabrana o držanju domaćih životinja u selima, ali one se ipak moraju držati po određenim pravilima, objasnio je Kontošić.

To bi značilo da se moraju držati u zatvorenim i urednim prostorima, te da se na ispašu uvijek vode u pratnji pastira i na mjesta koja su predviđena

Prema njegovim riječima, posljednji incident koji se dogodio prouzročili su upravo njegova susjeda i njezin sin koji su, kaže, i njega i koze gadali kamenjem i udarali kolcem. Pokazao nam je i poveću rupu na kaputu koja je, navodno, nastala upravo u tom napadu. Također je rekao da do sada nikada nije imao problema ni s kim u selu, sve dok nije nabavio koze, koje su mu jedini kakav-takav izvor zarade uz socijalnu pomoć.

- Ovo je selo, a gledajte kako je pusto. Ljudi su zaboravili stare običaje i ča je hranilo to selo. Oni bi sve životinje protjerali, i jesu, jer nemamo više stoke u selu a to je žalosno. Prošle godine su sazvali skup u selu da im koze smetaju, zvali su mi i inspekciju koja je rekla da je sve u redu, a rekli su mi i da moram ograditi mjesto za ispašu ali ja nemam novca za to. Ma ne rade one takvu štetu, i ako naprave, ako nekad zalutaju, neka mi ljudi dodu reći da to riješimo. Ali niti zemlja se više ne obraduje, to je sve naokolo zaraslo, evo, vidite, i za to su koze dobre jer barem tu graju pobrste, pa su putevi prohodni, priča nam Paus.

Prema njegovom mišljenju, ljudi nisu zavidni, nego su se jako otuđili od svojih korijena i žele se baviti turizmom, zbog čega im smetaju domaći životinje. Tridesetak koza koje ima, kaže, voli toliko da mu je teško ubiti ih, pa većinom koristi njihovo mlijeko od kojeg radi sir, a tek nekoliko jarića ponekad proda. Priznao je da bi trebao malo više čistiti dvorište i štalu, no svojih se koza ne želi odreći.

- Tko ne voli životinje, ne voli ni ljude, i ako mi netko dira blago, ja se stvarno naglutim i odgovorim, ali nisam agresivan. Kad se desio incident na Silvestrovo, samo sam se branio. Pa prošle godine kad su se koze vraćale doma, na ulazu u selo dočekala su ih dva dečka sa psima koji su lajali, one su se uplašile i počele bježati na sve strane, a dečki su mi uzeli jednog jarića. Neke, nek im bude, Bog sve vidi. Meni je bitno da su mi se koze vratile, rekao je Paus i uputio se za svojim poslom.

Paus je priznao da bi trebao malo više čistiti dvorište i štalu, no svojih se koza ne želi odreći